

Јовица Тркуља
Ивана Пајић

БАШТИНА МИХАИЛА КОНСТАНТИНОВИЋА

Биобиблиографија

Живот Михаила Константиновића је необичан и драматичан: ратник у два светска рата, политичар, министар, емигрант, кодификатор, академик, декан. На први поглед је јасно да је његов животопис више од једне личне судбине. То је довољан разлог за проучавање личности и рада Михаила Константиновића, али није једини.

Упркос значајним резултатима које је остварио на подручју правне науке, законодавства, просвете и културе, о Михаилу Константиновићу се мало зна. О његовом животу, стручним радовима, универзитетској каријери и јавним делатностима не постоје монографски радови и студије. Постоје малобројни чланци и краћи, махом пригодни текстови у којима се проф. Константиновић или некритички уздиже и неодмерено велича као највећи и најзначајнији српски правник и наставник Правног факултета у Београду, или се неутемељено и злонамерно омаловажава као професор који је недопустиво мало писао, није оставио никакав траг у правној науци, и који као политичар није успео да се уздигне до политичара-државника са визијом. За један број његових савременика и данашњих историчара и политичара он је „издао интерес српског народа“ и фактички радио у интересу непријатеља. Под таквим околностима личност и дело Михаила Константиновића су остали прекривени велом заборава и олакх дисквалификација.

То су у најкраћем разлози због којих смо пре десетак година приступили истраживању и прикупљању грађе за биографију и библиографију проф. Константиновића. Наша идеја водиља је била да се до танчина истражи и обелодани генеологија његовог духовног профила и теоријског становишта. Уместо готове слике-мозаика о Константиновићу, определили смо се за мукотрпно прикупљање камичака тог мозаика у нади да ће нове генерације истраживача те камичке као археолошке белеге уграђивати у сложени лик Михаила Константиновића и компликовану слику времена у којем је живео и делао.

Из предговора
проф. др Јовице Тркуље

Јовица Тркуља
Ивана Пајић

БАШТИНА МИХАИЛА
КОНСТАНТИНОВИЋА
Биобиблиографија

Јовица Тркуља
Ивана Пајић
БАШТИНА МИХАИЛА КОНСТАНТИНОВИЋА
Биобиблиографија

Библиотека
БИОБИБЛИОГРАФИЈЕ

Уредник
проф. др Јовица Тркуља

Рецензенти
проф. др Драгољуб Поповић
др Бранка Драгосавац

Јовица Тркуља
Ивана Пајић

БАШТИНА МИХАИЛА КОНСТАНТИНОВИЋА

Биобиблиографија

Београд
2023.

Михаило Константиновић
(Чачак, 1897 – Београд, 1982)

САДРЖАЈ

Предговор	15
<i>Јовица Тркуља</i>	
Биобиблиографски записи о професору Михаилу Константиновићу	21

Део први

НАУЧНО-СТРУЧНА БИОГРАФИЈА МИХАИЛА КОНСТАНТИНОВИЋА

Јовица Тркуља
Ивана Пајић

Уводна напомена	39
I. ЖИВОТОПИС МИХАИЛА КОНСТАНТИНОВИЋА	41
1. Породица, школовање и професионално напредовање	41
2. Усавршавање страних језика	62
3. Уреднички и редакторски рад	63
4. Награде и признања	64
5. Сећања на Михаила Константиновића	65
II. ПРЕГЛЕД НАУЧНО-СТРУЧНИХ И ЈАВНИХ АКТИВНОСТИ	71
1. Преглед предавања на основним и докторским студијама	71
2. Остале наставне активности	84
3. Попис научних активности на последипломским студијама	88

4. Михаило Константиновић библиотекар (управник библиотеке)	103
5. Ваннаставне активности	107
6. Јавна делатност	112
7. Законодавна и кодификаторска делатност	118
8. Чланство у домаћим/иностраним стручним/научним организацијама и комисијама	125

III. НЕПОЗНАТИ РАДОВИ

МИХАИЛА КОНСТАНТИНОВИЋА	127
<i>Живојин Перић</i> <i>Драгољуб Аранђеловић</i> <i>Михаило Константиновић</i> Реферат о задужбини Јовице Барловца	127
<i>Михаило Константиновић</i> Мишљење г. Д-р Михаила Константиновића	131

Део други

БИБЛИОГРАФИЈА МИХАИЛА КОНСТАНТИНОВИЋА

Ивана Пајић

1. Увод у библиографију	139
1.1. Извори за библиографију	140
1.2. Библиографска методологија	142
1.3. Закључци библиографа	146
I. БИБЛИОГРАФИЈА РАДОВА МИХАИЛА КОНСТАНТИНОВИЋА	153
1. Радови који се приписују или се могу приписати Михаилу Константиновићу	153
2. Монографске публикације	163
3. Прилози у периодици и зборницима радова	168
3.1. Чланци, објављена предавања, реферати, уводне студије, предговори, конгреси	168

3.2. Прикази књига, судска пракса, дискусије, белешке и други прилози	180
4. Архивска и непубликована грађа	185
5. Редакторски и уреднички рад	190
II. БИБЛИОГРАФИЈА РАДОВА О МИХАИЛУ КОНСТАНТИНОВИЋУ	191
1. Архивска грађа	191
2. Монографске публикације	197
3. Чланци и прилози у периодици, зборницима и електронским медијима	204
4. Прикази и рецензије	224
5. Белешке, уводници, предговори, интервјуи и излагања у периодици, зборницима и електронским медијима	226
III. РЕГИСТРИ	241
1. Попис наслова по одељцима	241
2. Попис наслова монографија у којима су објављени прилози Михаила Константиновића	248
3. Попис периодике – чланци Михаила Константиновића	249
4. Попис наслова анонимних аутора – публикована грађа	251
5. Попис наслова монографија у којима су објављени прилози о Михаилу Константиновићу	253
6. Попис наслова о Михаилу Константиновићу – непубликована, електронска грађа и посебни отисци	256
7. Попис електронских адреса с написима о Михаилу Константиновићу	259
8. Попис периодике – чланци о Михаилу Константиновићу	261

9. Попис аутора прилога о Михаилу Константиновићу	263
10. Предметни попис имена	266

Део трећи

ЗАПИСИ О МИХАИЛУ КОНСТАНТИНОВИЋУ

Јовица Тркуља
Ивана Пајић

Уводна напомена	271
-----------------------	-----

I. БИОГРАФСКИ ЗАПИСИ О МИХАИЛУ КОНСТАНТИНОВИЋУ

Аноним

Др Константиновић Михаило, редовни професор	273
---	-----

Димитрије Вученов

Карактеристика	275
----------------------	-----

Драгољуб Јовановић

Медаљон о Михаилу Константиновићу	277
---	-----

Обрад Станојевић

Сећања на професора Михаила Константиновића	281
---	-----

Емил Кекић

Истина о оставци министра Константиновића	287
---	-----

Љубица Кандић

Михаило Константиновић	291
------------------------------	-----

Свейслав Марковић и Лела Павловић

Чачанске године Михаила Константиновића	298
---	-----

Свейслав Марковић

Михаило Константиновић у Ивањици	318
--	-----

Александар Николић

Професор Михаило Константиновић и Ивањичани	329
---	-----

Јовица Тркуља

„Греси“ Михаила Константиновића	333
---------------------------------------	-----

II. ОЦЕНА НАУЧНО-СТРУЧНОГ РАДА И ЈАВНОГ
ДЕЛОВАЊА МИХАИЛА КОНСТАНТИНОВИЋА

Paul Huvelin

Konstantinovitch (Mihailo). – Le “periculum rei venditae”
en droit romain (These). Lion, Bosc frères et Riou ,
in 8°, 304 p.p., 1923. 339

Живојин М. Перих,
Драгољуб Д. Аранђеловић,
Живан Сјасојевић

Реферат за избор у звање редовног професора 348

Владимир Брјуљан

Схватање Михаила Константиновића о заштити
историјских споменика 352

Радомир Лукић

In memoriam Михаилу Константиновићу 360

Радомир Ђуровић

Улога професора Константиновића у настанку
и утемељењу Спољнотрговинске арбитраже 363

Јаков Радишић

Професор Михаило Константиновић 365

Божидар С. Марковић

Михаило Константиновић, кодификатор
југословенског права 371

Рајко Марковић

Допринос Михаила Константиновића покретању
часописа *Анали Правној факултету у Београду* 379

Витомир С. Ђаловић

Визионарство професора Константиновића 383

Миодраг Орлић

Михаило Константиновић 384

Душан Николић

Утицај истакнутих правника на обликовање права
у Европи и Србији 388

Драган Панчић

Поклон за случај смрти у српском праву *de lege ferenda*
– допринос Михаила Константиновића 390

<i>Венцеслав Глишић</i>	
Улога Михаила Константиновића у склапању и реализацији Споразума Цветковић–Мачек	392
<i>Јовица Тркуља</i>	
Политика споразума Михаила Константиновића	400
III. ОЦЕНА ДНЕВНИЧКИХ БЕЛЕЖАКА МИХАИЛА КОНСТАНТИНОВИЋА	
<i>Јовица Тркуља</i>	
Чему разговор о ненамераваном сведочењу Михаила Константиновића	427
<i>Радомир Константиновић</i>	
Политика споразума – Напомена приређивача	429
<i>Андреј Мишировић</i>	
Константиновићево сведочење о свом времену	431
<i>Лайинка Перовић</i>	
Константиновићеве Белешке бацају ново светло на Споразум Цветковић–Мачек	438
<i>Драгољуб Пойовић</i>	
Упоришне тачке Константиновићеве политике	441
<i>Војин Димиријевић</i>	
Дневник као сведочанство о човеку	447
<i>Ранко Кончар</i>	
Окасно спашавање Југославије	451

Део четврти
ПРИЛОЗИ И ИЗВОРИ

Јовица Тркуља
Ивана Пајић

I. ФОТО-ДОКУМЕНТАЦИЈА	457
Уводна напомена	457

II. ЛИТЕРАТУРА И ИЗВОРИ	515
1. Архивски извори штампани	515
2. Штампани електронски извори	516
3. Књиге, студије, зборници.....	516
4. Часописи, листови и чланци са интернета	518
5. Сведочења	521
РЕЧ РЕЦЕНЗЕНТА.....	523
Полазиште за наредна истраживања о Михаилу Константиновићу (Рецензија Бранке Драгосавац)	523
Белешка о ауторима	527

ПРЕДГОВОР

1. – За правну науку и струку Србије 20. века, име Михаила Константиновића је незаобилазно. Он је један од најзначајнијих представника српске цивилистике која је по европским узорима и стандардима утемељена у периоду од краја четврте деценије 19. века до почетка пете деценије 20. века. Он је један од најталентованијих припадника младих људи око професора Живојина Перића, а који је одлучујуће допринео утемељењу и развоју цивилистике у Србији, творац модерног грађанскоправног законодавства у Србији, кодификатор, актер судбоносних догађаја у Србији и Југославији средином 20. века, један од најбољих наставника и предавача у повести Правног факултета Универзитета у Београду, писац законских текстова који су надживели своје време.

Живот Михаила Константиновића је необичан и драматичан: ратник у два светска рата, политичар, министар, емигрант, кодификатор, академик, декан. На први поглед је јасно да је његов животопис више од једне личне судбине. То је довољан разлог за проучавање личности и рада Михаила Константиновића, али није једини.

Упркос значајним резултатима које је остварио на подручју правне науке, законодавства, просвете и културе, о Михаилу Константиновићу се мало зна. О његовом животу, стручним радовима, универзитетској каријери и јавним делатностима не постоје монографски радови и студије. Постоје малобројни чланци и краћи, махом пригодни текстови у којима се проф. Константиновић или некритички уздиже и неодмерено велича као највећи и најзначајнији српски правник и наставник Правног факултета у Београду, или се неутемељено и злонамерно омаловажава као професор који је недопустиво мало писао, није оставио никакав траг у правној науци, и који као политичар није успео да

се уздигне до политичара-државника са визијом. За један број његових савременика и данашњих историчара и политичара он је „издао интерес српског народа“ и фактички радио у интересу непријатеља. Под таквим околностима личност и дело Михаила Константиновића су остали прекривени велом заборава и олакхих дисквалификација.

То су у најкраћем разлози због којих смо пре десетак година приступили истраживању и прикупљању грађе за биографију и библиографију проф. Константиновића. Наша идеја водила је била да се до танчина истражи и обелодани генеологија његовог духовног профила и теоријског становишта. Да би се то постигло било је потребно истражити све релевантне изворе, који су били тешко доступни, непознати и неистражени. Али су управо та истраживања нама налагала опрез, избегавање олакхих судова и закључака. Уместо готове слике-мозаика о Константиновићу, определили смо се за мукотрпно прикупљање камичака тог мозаика у нади да ће нове генерације истраживача те камичке као археолошке белеге уграђивати у сложени лик Михаила Константиновића и компликовану слику времена у којем је живео и делао. Прикупљајући и истражујући грађу о том животу и делу ми смо више постављали питања и наговештавали могуће правце даљих проучавања него што смо изводили и нудили закључке. Свесни смо да анотације многих детаља из живота, рада и јавног деловања Михаила Константиновића не спадају у стандардне биобиблиографије. Упркос томе, свесно смо их унели у ову књигу као предложак за будућа истраживања и расправе о Константиновићевој личности и делу.

2. – Као резултат истраживања настала је ова биобиблиографија Михаила Константиновића у оквиру обележавања 125 година од његовог рођења и четрдесет година од његове смрти. У ову књигу укључено је све до чега смо дошли у вишедеценијском истраживању. Због тога су прилози у њој по свом облику и садржини веома разнолики – од биографских прилога, персоналне библиографије до оцене Константиновићевог дела, академске каријере и јавног деловања. Учињен је напор да се прикажу области у којима је он деловао, резултати које је остварио и траг који је оставио у српској правној науци, законодавству и академској заједници.

Грађу за биобиблиографију чинили су његови радови из области цивилног права, као и његов законодавни рад, академска

каријера и јавне делатности. Захваљујући томе она пружа обиље драгоцених информација о његовом животном и професионалном путу и јавном деловању. Поред онога што садржи биографија, а то су првенствено животопис и професионално деловање, ту су као подједнако важне целине комплетна персонална библиографија проф. Константиновића, оцена његовог научно-стручног рада и јавног деловања, као и фото-документација која додатно обогаћује и осветљава његов људски, научни, педагошки и политички профил.

Имајући у виду контроверзе које се последњих деценија воде о њему, одлучили смо да прикупимо и објавимо текстове тридесетак аутора који су у непосредном дотицају с његовим делом и делањем, те да их, обједињене у овој књизи, понудимо заинтересованим читаоцима и поштоваоцима проф. Константиновића. Жеља да ти текстови међу корицама ове књиге задрже изворни облик (уз ситније стилско-језичке модификације и скраћења) и садржину имала је за последицу и местимична понављања.

Оваквом сложенем и разубуђеном концепцијом и садржином књиге настојали смо да прецизно, документовано, непристрасно и целовито осветлимо личност, дело и деловање Михаила Константиновића са свим важним биографским подацима и библиографским показатељима и релевантним чињеницама. Свесни смо да је прикупљена и презентована грађа одвећ минуциозна, да прати све области у којима се он кретао, сва поља која је обрађивао, све димензије његовог јавног деловања. Уносећи на странице ове књиге многобројне детаље и споредности из његове биографије, прихватили смо ризик да они савременом читаоцу буду не занимљиви и да, можда, замагле самосвојну личност и дело проф. Константиновића, што нам, разуме се, нипошто није била намера. Али смо сматрали да се само тако може сагледати његов научни, стручни и педагошки допринос. Водили смо се мишљу да сви ти детаљи могу бити полазиште за будућа истраживања.

Многи подаци из Константиновићеве научно-стручне биографије и фото-документације који су овде презентовани, по правилу, не налазе се у стручним биографијама и монографијама. Сматра се да су они сувишни, мање важни и неважни, да они у тзв. стручним књигама не заслужују толико пажње. Упркос томе, уврстили смо их у ову биобиблиографију са уверењем да су за сваког ко хоће да упозна живот и дело човека какав је би

проф. Константиновић, сви ти подаци и чињенице релевантни, додуше не подједнако важни, али значајни. Добра биографија је, између осталог, и „танано ткање споредности“. У том смислу се, истраживачи с разлогом, позивају на модерно схватање биографије које је код нас утемељио Борислав Пекић: „Истинита биографија је пре танано ткање споредности него груб вез на коме се истичу само омче. Али кад нечији живот описујемо, склони смо само те омче да видимо и само на њих пажњу обратимо. Најпре зато што су нам једино оне у сећању остале, а потом и стога што, с доста права, уосталом, мислимо да све друго није од интереса. И није. Но то је тачно једино када биографију посматрамо као литерарни жанр. У противном биће неподношљиво досадна као и добар део наших живота. Ако на њих гледамо као на прави, аутентичан живот, испуштајући `споредност`, испустили смо можда и његово најистинитије тумачење“ (Борислав В. Пекић, „Некад су тајне откривали богови – данас полиција“, *Књижевне новине*, Београд, бр. 795, 1. марта 1990).

У нашем трагању за базичним саставницама лика и дела Михаила Константиновића определили смо се за мултиметодолошки поступак, користили свако истраживачко средство, сваки документ и траг – сваки белег и начин који су били кадри да нас доведу до нових сазнања и нових резултата о Константиновићу, средини и добу у којем је живео. Само се таквом стазом може стићи до Константиновићеве самосвојне личности, само се на тај начин могу осветлети сложене путање и меандри његовог јавног деловања.

Пажљив увид у све саставне делове ове књиге показује да су тематска окосница Константиновићевих радова грађанско и облигационо право, богата академска каријера, као и плодан законодавни рад. Међутим, његова будна пажња и јавни ангажман били су усмерени на друштвена, политичка, културна и друга збивања у земљи у којој је живео и српском народу којем је припадао. На свим тим пољима његовог рада и деловања очитује се његова племенита патриотска тежња и просветитељска мисија чија је идеја водиља уздизање и бољитак народа коме је он припадао.

Можда није сасвим претерано и неодмерено ако изразимо жељу да овој књизи заинтересовани читалац приђе као особеној хроници у којој се Михаило Константиновић појављује сагледан са разних страна и из више углова проматрања. Пружајући читаоци-

ма до сада најкомплетнију биографију и библиографију Михаила Константиновића, верујемо да им тиме омогућавамо да на примерен начин упознају личност, дело и јавно деловање овог корифеја београдског Правног факултета, да сагледају његов живот и рад из нових углова, те да започну критичка преиспитивања и тумачења његовог доприноса развоју српске правне мисли. Да ли и колико смо у томе успели нека просуде читаоци и стручна јавност.

3. – У припреми ове књиге користили смо познате биографске и библиографске прилоге о Михаилу Константиновићу (Архива Правног факултета у Суботици, Архива Правног факултета Универзитета у Београду, часопис *Анали Правној факултету у Београду*, Историјски архив Југославије, Архив Србије, Историјски архив Чачка и др.). Будући да у тим прилозима има много непознатог и непотпуног, морали смо да обавимо поновна истраживања и прикупљања података о Константиновићевом животу, јавном деловању и делу. У тим истраживањима имали смо велику подршку и помоћ ученика, сарадника и поштовалаца Михаила Константиновића, као и бројних институција науке и културе, које су несебично уступиле део свог архивског фонда.

Овом приликом желимо да свима њима упутимо речи захвалности за уложени труд и свесрдну подршку у припреми ове публикације. На првом месту захвалност дугујемо Правном факултету Универзитета у Београду, Библиотеци Правног факултета Универзитета у Београду и Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић“, Архиву Србије, Историјском архиву Чачка и Историјском архиву Суботице.

Захвалност дугујемо Радомиру Константиновићу (1928–2011) и Милици Константиновић који су нам омогућили увид у архиву породице Михаила Константиновића. Посебно се захваљујемо проф. др Драгољубу Поповићу и научном сараднику др Бранки Драгосавац на драгоценим рецензентским примедбама и сугестијама. Најзад, захвалност упућујемо издавачима Историјском архиву Чачка и Досије студију из Београда који су нам омогућили да ову књигу предамо заинтересованим читаоцима.

У Београду, децембра 2022.

Ј. Т.

Јовица Тркуља
Ивана Пајић
БАШТИНА МИХАИЛА КОНСТАНТИНОВИЋА
Биобиблиографија

Издавачи

Правни факултет Универзитета у Београду
Историјски архив Чачак
Досије студио, Београд
HERAedu, Beograd

За издаваче

проф. др Зоран Мирковић, декан
Лела Павловић, директор
Мирко Милићевић, директор
Зорица Стаболовић Булајић, директор

Лектиура и коректиура

Весна Смиљанић Рангелов

Припрема за штампу

Ђорђе Секерезовић

Штампа

Досије студио, Београд

Тираж

200

ISBN 978-86-6132-100-9 (ПФ)

ISBN 978-86-80609-79-9 (ИА)

ISBN 978-86-6047-434-8 (ДС)

ISBN 978-86-7956-203-6 (ХЕ)

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

340.12:929 Константиновић М.

012 Константиновић М.

016:929 Константиновић М.

ТРКУЉА, Јовица, 1952–

Баштина Михаила Константиновића : биобиблиографија / Јовица
Тркуља, Ивана Пајић. – Београд : Правни факултет Универзитета : Досије
студио : Нераеду ; Чачак : Историјски архив, 2023 (Београд : Досије
студио). – 530 стр. : фотогр. ; 23 см. – (Библиотека Биобиблиографије /
[Досије студио])

Слике М. Константиновића. – Тираж 200. – Стр. 523–525: Полазиште за
наредна истраживања о Михаилу Константиновићу / Бранка Драгосавац.
– Белешка о ауторима: стр. 527–530. – Напомене и библиографске
референце уз текст. – Библиографија: стр. 515–522.

ISBN 978-86-6132-100-9 (ПФ)

ISBN 978-86-80609-79-9 (ИА)

ISBN 978-86-6047-410-2 (ДС)

ISBN 978-86-7956-203-6 (Нераеду)

1. Пајић, Ивана, 1956– [аутор]

а) Константиновић, Михаило (1897–1982) — Биобиблиографије

COBISS.SR-ID 134489353

Публикација Баштина Михаила Константиновића резултат је жеље аутора да се задовољи интересовање јавности за личност и дело професора Константиновића, које није јењавало свих ових година, али и да се у што већој мери заокружи животни пут и деловање Михаила Константиновића.

Библиографски део монографије садржи Библиографију радова Михаила Константиновића и Библиографију радова о Михаилу Константиновићу, које ће пажљивом читаоцу пружити увид у области којима се професор Константиновић бавио и у дела по којима је остао упамћен, као и у реакције на његово научно и јавно деловање. Библиографија радова Михаила Константиновића приказује радове који се приписују Михаилу Константиновићу као и прикривене, непознате или мање познате текстове, стручна мишљења, службену и приватну преписку, јавна предавања која је држао у Суботици, Чачку и Београду, интервју у Социолошком прегледу, дискусије на домаћим и међународним конференцијама, државна саопштења, непотписане законодавне текстове и необјављену архивску грађу. Библиографија радова о Михаилу Константиновићу укључује архивску и мемоарску грађу, стручне чланке, штампане и аудио интервјуе, електронску грађу и друго. Ово допуњено издање обогаћено је са 17 радова професора Константиновића (укупно их је пронађено педесетак) и 118 написа о њему, а према светској библиографској бази података WordCat, његова дела су похрањена у 62 светске библиотеке.

Из увода за библиографију

Иване Пајић

Биобиблиографија Михаила Константиновића, која је пред нама, доказ је да је израда библиографија неопходна, јер ниједна база података не би могла да нам пружи овакав обим података о Константиновићу, нити би могла да је на овако прегледан начин распореди. Опредељење библиографа, Иване Пајић, да грађу распореди по међународном ISBD стандарду, који се данас све ређе користи у друштвеним и хуманистичким наукама, истиче озбиљност и преданост да се задатом послу посвети без задршке.

Преглед извора и грађе које је библиограф користио потврђују ширину истраживања и значај прикупљања библиографских података о Михаилу Константиновићу. У уверењу да ће ова стручно израђена Библиографија послужити као извор информација и полазиште за наредна истраживања о Михаилу Константиновићу свим правницима, научницима и стручној јавности препоручујем рукопис за штампу. Осим што се њоме обележавају два јубилеја – 125 година од рођења и 40 година од смрти М. Константиновића, она је и прилика да се исправи једна велика неправда која му је нанета 1947. године, у партијској карактеристици – да „није довољно писао“, а доказ за то је свакако број библиографских јединица које су наведене у овој монографији.

Из рецензије
др Бранке Драгосавац

Д@СИЈЕ
СТУДИО

ISBN 978-86-6132-100-9 (ПФ)

ISBN 978-86-80609-79-9 (ИА)

ISBN 978-86-6047-410-2 (ДС)

ISBN 978-86-7956-203-6 (ХЕ)

